

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 — kr.
Félévre 5 — " —
Negyedévre 2 — " —
Egy hónapra 1 — " —
Egy napra 1/10 — " —

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ**

Hirdetési díj:

Hasabos petit sorozat 5 kr. Nagyobb betűméretű hirdetések a közlési díj mellett. Helyi hirdetések külön megbeszélésért 30 kr.

Bizalmas...

Debreczen, febr. 14.

Ezzel a szóval utasítottak el szombatón délután az 1848. 50-edik évfordulójának megünneplése tárgyában kiküldött bizottság tagjai egy hírlapíró, midőn az kérdezősködött, vajjon helyet foglalhat-e a tanácskozás folyamán hírlapírói asztala mellett.

Immár másodízben tette ezt a nevezett bizottság, mi akkor is engedelmesskedtünk neki, mikor először történt, — habár (akárcsak most) kormányparti lapírókat kaptak és adtak róla tudósítást, amelyet mi is felhasználhattunk volna, de nem tettük, mert nekünk megmondták, hogy a tanácskozás bizalmas s ha az ellen nem szólnak is, hogy végig hallgassuk, de arra kérnek, hogy újságba a hallottakat ne tegyük.

Akkor az így volt, most pedig még szívrábban: akként, hogy a fentemlített hírlapíróársunknak még a tanácskozás kezdete előtt megfelelő nyomatékkal adták tudtára, hogy a tanácskozás bizalmas lesz, ahhoz újságíróknak — s így a közönségnek — semmi köze. Mivel pedig a véletlen úgy hozta magával, hogy az illető ott akkor a Debreczen tudósítóját is helyettesítette egyszerre: mi újra engedelmesskedünk és tudósítást nem adunk.

Kérdjük azonban teljes tisztelettel: mire való ez a titkolózás? Hiszen tudtukkal a szóban forgó kis bizottság tagjai nem a maguk, hanem a város pénzén s nem a maguk, hanem a városi közönség nevében rendezendő ünnepségek részletein tanácskoznak, tanácskozásaik menetében tehát nemcsak önmaguknak, hanem a városi közönségnek is köze van s azt félhivatalos kommunikációval kielégíteni nem lehet.

Ez a titkolózás bűn és merénylet a városi közönség hazafias érzelmei ellen. Ennek a titkolózásnak csak két oka lehet: A városi tanács vagy nem tud, vagy nem akar méltóan ünnepelni s a közönség vágyai, kívánságai, hazafias buzgalma, lelkesedése neki tudatlan tehetettségében akadály, melyet a sötétségbe burkolózással elkerülni, vagy kényelmentlen és haszontalan nyög, amelyet el- és megvetni szándékozik.

Mindkét esetben kiadta magáról a bizonyítványt, hogy nem méltó arra, hogy Debreczen sz. kir. város hazafias közönségének sorsa általában s különösen e szent, magasztos és dicső esztendőben az ő kezében legyen letéve.

A titkolózásnak csak két oka lehet: vagy nem tud, vagy nem mer a városi tanács által kiküldött bizottság megfe-

lelni a város polgárság hazafias érzelmeinek. Az első képtelenség, mert csak a kezét kell kinyújtania s már készen van, hogy mit kell csinálnia, — nem lehet tehát más oka, mint az, hogy nem mer neki megfelelni.

Kérdjük, ki parancsol Debreczen város tanácsának: a főispán, illetve a kormány, avagy a városi közönség, kinek a nevében áll a helyén s cselekszik a városi tanács? Bizonyára nem a kormány, nem a főispán, hanem a polgárság nevében, mit titkolózik tehát, mit bujkál a nyilvánosság elől, miért szegyelemmel a saját dolgát, miért akarja megszegyeníteni az egész Debreczert?

A városi tanácsot nem azért választotta a közgyűlés, hogy szégyent hozzon a városra, hanem azért, mert tőle akarja látni önmagának méltó képviselőjét.

Jöjjenek tehát elő, t. uraim, mutassák meg már magukat nyilvánosan, ne bujkáljanak a sötétben; hadd nézzünk a szemébe annak a «nagy szabású» programnak, vajjon méltó-e Debreczen városához?!

Avagy talán még semmit sem csináltak és csak szemfényvesztés ez a bizottság? Négy hét múlva itt van márczius 15-ike, addig az önök tervét a közgyűlésnek is el kell fogadnia s végre is kell hajtani, rövid az idő nagyon, t. uraim!

Avagy talán márczius 15-ikét önök is néhány felhevült fiatalember művének tartják, mint az aradi polgármester? Lehet, hogy ez királyi tanácsosi babona, de annyit mondhatunk, hogyha Debreczen polgárságával is elakarják ezt hitetni; ennek a népek, mely nemcsak április 11-ikének, de április 14-ikének is szenttanuja volt, hazafias felháborodása elsöpri önöket arról a polcáról, amelyet meg nem érdemelnek!

Kohányi Gyula.

„Konkoly.”

Debreczen febr. 14.

(ot.) Van szerencsénk! Csak hogy megérkezett! Olyan régen vártuk, illetve mióta akut a vész, folyton lestük, mikor dugja elő a fejét, — s most megilletődve mondjuk: Végre itt van!

De félre a képes beszéddel. Tiszta vizét a pohárba, tiszta buzát a piacra, ne — konkolyt. Ime, tehát arról van szó, hogy megjelent immár nyomtatásban, hogy az agrárszociálisták függetlenségi párt csinálta. Valóban szinte vártuk a legújabb gyanúsítást. El voltunk készülve rá: teljesen méltó

a többi rágalmakhoz, a melyeket eddig a kormányfő taborából reánk szórtak.

Az Országos Hírlap fedezi fel ezt tegnap számában, sorra számlálván, hogy az agrárszociálisták a magyar vidékeken és a függetlenségi körületekben ütötte fel a fejét s ennek oka nem más, mint az, hogy mi együtt parolázunk a néppel, hirdetjük neki Kosuth Lajos elveit s ime mikor most a nép bevette a tanítást, nyakra-főre szaladgálunk főispánhoz, miniszterhez. Mert hát a 63-iki esztendőben nemcsak a nép éhezett, hanem házak tetejét is megették a jósággal s mégsem lázongott a föld népe, — a miből természetesen következik a Darányi mondása, hogy «ne igyekezzünk most rombolni a tekintélyeket, — vagyis jól magyarul, jöjjenek vissza a 63-iki állapotok, mert a mai szólás és sajtószabadság mellett ez a szélsőbal minden krisztust leszed a kormányparti urak arcáról s egyenesen ő az oka, hogy a szabócsi paraszt immár a szurony elől sem hátrál meg véit jogai követelésében.

Hogy a szabócsi urak és függetlenségi képviselők mennyire kérik s keresik most a kormány kezét s mennyire rimázkodnak a vész megállítására az erőszak alkalmazásáért, azt nem kutatjuk; ennek az állításnak mindenki tudja, a ki nem akarja a dolgokat szándékozni ferdíteni, az igazi értékét csak annyit jegyzünk meg, hogy ha úgy volna is, ezen csak a káröröm nevéhez, a józan gondolkodás nem; azonban azt a kérdést, hogy ki is tulajdonképpen a mai állapotoknak az oka: szó nélkül nem hagyhatjuk.

Mi nem habozunk kimondani, hogy senki más mint a kormány s épen abban a részben, a melyet most a Tiszapárt lapja hánytorgat. Igenis: Szabolcs, Orosháza és H.-M.-Vásárhely függetlenségi szívből és lélekből s épen; ezért üldözi a kormány évtizedek óta minden rendelkezésére álló eszközzel: adóprés-sel, erőszakkal, megfélemlítéssel. A függetlenségi vármegyék adója a kormánypartiakkal szemben aránytalanul magas az egész országban s bizony az ekzekució sem vár olyan sokáig nem fizetés esetén, mint egynemely kormányparti kortesnél és szubvencionált újságnál s ezzel elviselhetetlenné tette a szegény nép állapotát. Ez az oka a szociálista lázadásnak.

Igenis, mi és a mi jelöltjeink nem szegyelnek a paraszttal, — hogy mi is ezt az ötvenesztendeje eltörölt szót használjuk — kezét fogni, szóba állni s hirdetni neki a szadadság egyenlőség és testvériség eszméit, de nemcsak vá-

lasztáskor nem szégyeljük, hanem akkor hirdett elveink és meggyőződésünk mellett megállunk mindenkor s nem tagadjuk meg elveinket ma sem, mikor azoknak képtelen tulhajtása lázadásá szítva az erőszak fenyegetésével áll elibénk, — de nézzen az O. H. körül a maga táborában!

Vajjon a kormánypárt nem ugyanazt beszéli-e választáskor, vajjon merre valaki tagadni, hogy nem minden kormánypárti kortes és jelölt azt hirdeti hangos szóval választás idején, hogy ők tulajdonképpen ugyanazt állítják, vallják, hirdetik mint a függetlenségi párt, csupán a mód más, a melyen létesítést célozzák? Tegye a szívére a kezét minden kormánypárti kortes és jelölt és próbálja meg, elfér-e a husz körmön, ha összeszámolja azokat, akiket ilyen ravasz utakon megejtett s most statáriomot, postahivatali vizsgálóbírószágot s más egyéb rémséges dolgokat követel s bosszu után sohajt, sőt még a kormányra is viscorítja a fogát, mert nem elég erélyes és még a Darányi sajtó-szabályozási programját is kevesli.

Ki az oka a szocializmusnak, ugyebár mi? Bizonyára mi, függetlenségi párt voltunk a többség táborában, mikor a hitbizományok hűlős ítéletét hirdette Szilágyi Dezső kilencz évvel ezelőtt a pozsonyi levélben, a mely az ő igazságügyminiszteri programja volt s ugyancsak mi voltunk azok, a kik megakadályoztuk, hogy ez 9 év alatt megvalósuljon s ugyanazon idő alatt mi alapítottuk sorra a hitbizományokat, s mi adtuk meg a holtkéznek a birtok szerzési jogot s végül mi csináltunk a bőségesen jövedelmező állami javakból — potomáron — magnásnyaralótelepeket, — ugyebár?

Mikor 1891-ben létrejött a vasárnapi munkaszüneti és betegsegélyző

pénztári törvény, bizonyára mi voltunk szintén azok, akik ennek a szocialis törvényalkotási akciónak a leszerelését sürgettük s erős ellenállásunkkal megakadályoztuk, — ugyebár?

Nézzenek körül az urak a maguk szemteljén s akkor kérdezzék meg, ki hintette el a konkolyt? Ha nem vakok még egészen, be fogják látni, hogy mi husz esztendővel mondtuk — s ime az idő nekünk adott igazat, önök pedig husz esztendő óta folyton duplán hazudtak, a népnek és a parlamentben egyaránt. A népnek azt hirdették, hogy céljuk akarajuk ugyanaz, a mi a miénk, mert érezték, hogy ha bevallanák annak a józaneszü magyar népnek az igazi céljait, utálatlalt fordulna el önöktől; a parlamentben pedig kézzel-lábbal tiltakoztak az ellen, hogy egy nézetet volnának mivelünk, s másfelől beszéltek: végül pedig mindig harmadik felét cselekedett.

Ime, olvassák el a Rohonczy Geodeon beszédét, az elmondja, hogy ki es mi az oka a szocializmusnak; de ő is abban az ámitó és hazug politikai légkörben fejlődött azzá, amivé lett, csoda-e hát, ha elvakítja saját művének gyászos eredménye s a sajtó ellen dörög: ez a beszéd az önök politikájának hü képe a multból a jelenben és — sajnos — a jövőre egyaránt.

Mi megállunk a mi igazunk mellett s nem félünk a lázadástól, hanem az igazi konkoly hintőket el fogja pusztítani ez az arató s trójakkal kezdődött eszme és ember aratás!

BELFÖLD.

A szocialista forrongások. Lassan készült, de gyorsan érik a helyzet. Hosszu időbe tartott, míg a keserűségek lerakódtak a nép lelkébe, míg a talaj alkalmassá vált az izgatásokra, de most, hogy ez megtörtént, az

izgatónak annál könnyebb munkájuk van. A veszedelem mind szélesebb körbe csap át, a hangok mind zajosabbá válnak és a lázongók magatartása mind fenyegetőbb. A hatóságok ez ellen egyre intézik a feliratokat a képviselőházhoz, az izgató nyomtatványok terjesztésének megakadályozását és más óvóeljárásokat fogantatásait kérve; de reményüket ők maguk is csak a katonaságba vetik. A zavargó vidékek meg is vannak rakva katonasággal, akárcsak ostromállapot idején, és lehet, és lehet, hogy ezzel lehetetlenül teszik a nagyobb kitérésüket, de ez nem orvosság. Ezzel csak elodázzák a veszélyt; az orvoslásnak más módja van. Ha elfojtják is a készülődőben levő tüzet, az izzó parázs továbbra is megmarad és folyton fenyeget a lobotvetéssel.

Az előleges cenzúra. Amint Darányi Ignác földmivelési miniszter a Ház pénteki ülésén kijelentette, a kormány módot talált arra, hogy az 1848-iki törvények alapján a karateiben a lázító lapok és nyomtatványok, melyek sajtóvétséget képeznek, terjesztésük és szétküldésük előtt az eljárás gyorsasága által bírói határozattal lefoglaltassanak. A Bánffy-kormánynak kellett elérkezni az idő fejjességében, hogy felfedeztessék az, hogy a negyvennyolcas törvények épségben tartásával — tehát annak az elvnek a respektálásával, hogy az előző vizsgálat előrelőtetven örökre: mégis lehetővé téssek az előzetes cenzúra. 1867-ben állítottak vissza ezek a törvények, az Andrássy, Lónyay, Szlavy, Bittó, Tisza, Szapáry és Wekerle kormányoknak nem jutott eszébe, hogy az eljárás lehet úgy gyorsítani, hogy a negyvennyolcas törvény keretében beilleszthető az előzetes cenzúra. Csak az ügyészséget kell permanenciába helyezni; a bírói ügyviteli szabályokat kell ugy atalakitani, hogy a postán inspekciózó ügyész a hajnali órákban beiktathassa vadlevelét, a gyors kollegiumot kiegészíti a vizsgálóbíró, akit szintén permanenciába helyez a Bánffy-kormány épügy, amint permanenciába vannak a gyilkosságok kutatására kirendelt soros vizsgálóbírók s ezzel kész az apparátus, amely megcsinálja az előzetes cenzurát, de respektálja a 48-as törvényt, amely ezt örökre el örölte. Kezére járka a gyorsított bíraskodásnak a szelid nyomással meglassítandó közlekedés, minden sérelme nélkül a posta patensnak, mert a posta-intezet nem szavatol a továbbítás és kézbesítés kesedelmeért. Közigazgatás és bíróság ilyen

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

Egy megiratlan maradt le- vélről.

— A Debreczeni eredeti tárczája —
Irtta: **Ifj Szilva István.**

Ugy-e bizony nem kis dolog valamit írni egy megiratlan maradt levélről? S különösen nem, ha azzal a levéllel nem is mi magunk maradtunk adósai a historianak. Es én mégis tudok róla egy szomorú történetet... Elmesélem, hiszen a kinek a szívében a megújuló emlékek fájo viszhangot támasztanak, ugy se bánja már ha visszahívom a mult egy-kezt keserves napját. Földalatti kis lakában hideg siri ágyra dölve arról álmodozik, a mit abban a levélben meg fog írni.

Volt nekem egy nem szép szeretőm... Azaz hogy nem is volt van ma is... Volt egy sok éven át meghitt barátom. Ő hagyta reám ezt a kesergő históriát a saját életéből. Nem mondta el s a mint már említettem le sem írta; csak ugy kiolvastam a reám hagyott naplójegyzeteiből a sorok közül.

Az van feljegyezve a naplóban január 19-iki kelettel. „Minek is titkolóznám?! Jobb a biztos győtrelem is a bizonytalan remegésnél... Kicsiny fehér lapra vetek néhány rövid szót, vallomásomat! A jó postás mit sem sejtve eljuttatja hozzá a levelet... Ő elolvassa s vagy megcsókolja, vagy elégeti.

Mindegy akármit mivel is vele, csak mondja ki az ítéletet.

Február elsejéről meg már ez van megörökítve: „O vastam egy eljegyzési hirt. Isten veled boldogságom! Most már csakugyan nem írom meg azt a levelet.» Sem több sem kevesebb.

Rövid két kuforrás; kevés viz buzog belőlük a történet óriási folyamába... És mégis egy boldogtalan életnek határkövei...

Kelemenfalvára új évkor ismeretlen lakó költözött. Egyelőre csak annyit tudtak róla a faluban, hogy özvegy nő... A férje valamikor jönevű orvos volt a fővárosban... No meg hozzá azt, hogy a Kálos család birtokát vette meg s azon is fog lakni. A többi csak ugy lassanként, később jött nyilvánosságra... Állott pedig a megtudni való annyiból, — hogy az özvegy Nikolainának van ám egy híres szépségű leánya is, akinek a mama okallotta a tizenkilencz évét bevallani s egyet lealkudott belőle a jámbor... Mintha bizony a tizenkilencz zedik tavasz hervasztaná azt a sok szép virágot, amit tizennyolcz kikelet egy leány életfáján fakaszt!...

En jól ismertem Nikolai Lilát régtől, gyermekeségétől fogva... Sokszor játszottam a kertünk alatt, mikor érettségi vizsgához készülgettem s ő pajkosan arra futkosott báránykájával. Efeledtem a betűörlés nehéz mesterségét, letelepedtem a fűbe s gyermekkorom minden edességét újra átérezve elfelejtettem, hogy már ifjuva lettem... Fürtes

kis fejecskejét két tenyerembe hajtotta... En nyakát s kicsinyke vállait hajával, mint valami selyem paláttal eltakartam: ábrándos kék szemét hagytam szabadon csak s gömbölyű két orcácskáját, azt a rózsava nyilándó két harmatos bimbót. Csititgattam, altatgattam ártatlan gyermekesekkel: egyszer volt, hol nem volt, volt egy szegény özvegy asszony... S ha kedvére lett a mese, halás volt érte, s mielőtt vidoran tovább futott — mesém végzetével, tisztá ajakáról angyal-csókot lehelt a homlokomra.

De sokat elgondoltam: Istenem, minő remeke lesz a teremő műveinek ebből a kis leányból, ha idő előt meg nem üti az élet dere!...

Nem is csalódtam... A szép bimbóból gyönyörű virág lett. Nikolai Liláról el lehetett dalolni, hogy: „Nincsen párja a faluban«, de még a vármegyében, vagy talán a felországban sem...

Ami ebajólót az Uristen nőre lehinthot az ég aldasából; az arcza pirosló rózsákat; az ajakra búbajos mosolygást; a szemekbe igéző sugárt, sziveket hódító; a vállakra s keblre fehér lilomvirágokat s mindezek felé diademul homlokára lányos glóriát, sőt keretül dusan leomló hajat: Nikolai Lian mind, de mind rajta volt... Őt nem jó kedvében teremte az Isten, hanem a maga gyönyörűségére...

Ezt a minta szép leányt az özvegy Nikolainé nemhozta mindjárt magával, mikor Kelemenfalvára költözött, s csak két hét multán jött utána, valami atyafiától, mikor a

barátságos megegyezéséből szülik meg a kabinetpártis. Az Andrássy-kormány a legnehezebb politikai helyzetben sem tudott ilyen Kolumbusz-tojáásokat produkálni. Pedig a kiegyezés megdöntésére irányult agitáció ugyan sok alkalmat adott volna erre. Csak hogy akkor a törvények szelemet tiszteletben tartották a Kandó Kálmánok nem a törvények hézagaiból szereztek érdemeket, mint ma a Jeszenszky Sándorok és Rudnay Bélák.

A szegedi választás. A gróf Tisza Lajos halálával megüresedett szegedi I. kerületi mandátumért a függetlenségi és 48-as párt most a legnagyobb lelkesedéssel bocsátkozott harcba. A párt tudvalevőleg Dienes Marton hírlapíró kollegánkat az Egyetértés belső munkatársát jelölte, aki fényes kísérettel szombaton utazott le a kerületbe, hogy ott tegnap délelőtt 10 órakor megtartsa a programbeszédét. Justh Gyula, Mészlányi Lajos, Hentaller Lajos, dr. Eadrey Gyula s Pichler Győző képviselők s igen sok hírlapíró kísérte Dienes Szegedre hol őt a választásnál több mint ezer ember várta óriási lelkesedéssel.

Polczner Jenő országgyűlési képviselő a szegedi függetlenségi párt elnöke fogadta a vendégeket a pályaudvarnál, s szép beszédben üdvözölte Dienes, a kerület függetlenségi képviselőjét. Dienes a válaszában köszönetet mondott a bizalomért, a melyet iránta Szeged város első kerületének függetlenségi erelmű polgársága tanúsított mikor az ő kezébe leteszi a mandátumot, s azért ígéri hogy iparkodik fog arra, hogy ezt a bizalmat meghálalhasssa.

A riadó éljenzessel és tapsal fogadott beszéd során a polgárság a képviselőket is haloni akarta s Justh, Mészlányi és Pichler lelkes szavakban szóltak a néphez.

A beszédek után hosszú kocsisorban vonultak a jelölt és kísérete az Európa fogadóba hol megszálltak.

Este előzetes pártértekezlet volt a melyen megállapították a holnapi nap programját.

A lelkesedés igen nagy.

A miniszterelnök Bécsben.

Kormányparti forrásból kapja a B. H. a következő jelentést:

Bánffy Dezső báró miniszterelnök egészen váratlanul ismét Bécsbe utazott, — A szabavélő párt klubjában pénteken este sem-

mit sem tudtak erről a szándékaról a miniszterelnöknek, ki a pártértekezlet után is majd nem kilencz óráig a klubban időzött. Legkevesebb gondolhattak erre a bécsi utra éppen most; köztudomásu dolog lévén, — hogy a király hétfen huzamosabb időre a magyar fővárosba jő.

A pártklubban sokat beszéltek arról, hogy vajon mi indíthatta Bánffy bárót arra, hogy ne várja be ő felségének Budapestre érkezését s szombaton kihallgatáson jelenjék meg a bécsi Burgban. Nemelyek abban a köztudomásu dologban keresték a miniszterelnök utjának magyarázatát, hogy be lévén jelentve az osztrák kabinet tagjainak a királyi itt időzése alatt Budapestre való érkezése, — Bánffy báró személyesen akart tájékozást szerezni arról, hogy mikor jönnek az osztrák miniszterek s minő módzatokkal és mily irányban óhajtják folytatni a kiegyezési ügyek tárgyalását.

Sokkal fontosabb és komolyabb dolgot lát a miniszterelnök bécsi utjának s a sürgős királyi kihallgatásnak hátterében egy másik szároyra kelt verzió. Okot szolgáltatott rá az a feltűnő körülmény, hogy a községi és egyéb helynevekről szóló törvényjavaslat, melyet a provizóriumos és a munkás törvényjavaslatokkal együtt terjesztettek föl szentesítés alá, — még mindig nem nyerte meg a királyi szankciót, — holott a másik két javaslat már jó ideje belekerült a törvényárba, — sőt a sokkal később felterjesztet ujjonczozási törvényjavaslat is már szentesítést nyert.

Ez a késelem az említettük verzió szerint, arra vall, hogy a községi és egyéb helynevekről rendelkező törvényjavaslat szentesítése nehézségekre ütközik s Bánffy báró azért ment volna Bécsbe, hogy ezeket a nehézségeket eloszlassa.

Vannak, a kik Fejérváry báró honvédelmi miniszternek Bécsben való időzését is ezzel az ügygel hozzák kapcsolatba, kényes dolgokban és kritikus pillanatokban Fejérváry báró lévén a kormány interpretatora a korona előtt. Neheztelni, mennyiben felel meg a valóságnak ez a verzió, Mindenesetre igen kíváncsok, hogy a községi és egyéb helynevekről rendelkező szentesített törvényeket minél előbb publikálják, a mi meglehet, a legrövidebb idő alatt — s talán éppen Bánffy báró mostani bécsi utjával kapcsolatban — meg is történik. Ennek a publikálásnak a sokáig

való további késése nehéz politikai szituációnak a kezdetét jelentené a Bánffy-kabinetre nézve.

Bánffy Dezső báró miniszterelnök szombaton reggel Bécsbe érkezett. Fél tíz óra or a király fogadta kihallgatáson, azután Bánffy báró látogatást tett Gautsch báró osztrák miniszterelnöknel, a kivel huzamos ideig tanácskozott. Ennek a konferenciának eredményeképp délután Gautsch báró elnöklésével minisztertanács volt. Hir szerint a kiegyezési tárgyalások folytatásáról tárgyaltak az osztrák miniszterek. Bánffy báró este jelen volt Ottó kir. herceg bálján és csak tegnap reggel utazott vissza Budapestre.

TARKA ÉLET.

Románcz.

Herczeg asszony szép Chinából
Magyar honba érkezett!
Távozáskor meg is huzták
Pekingben a vész jelet.

A China bátor dzsentrik
Egy gőzhajót váltanak . . .
Háromszáz nap a tengeren . . .
Magyar partra szállanak —

Mandarionak bánata van
Könyes mind a két szeme . . .
A megszökött bájos grófné
Volt az ő szép jegyese.

Hittérítő pápista pap
Elcsalta a szép arát . . .
Pekingben nagyobb a szegény
Nagyobb mint az Ararát.

Tízán innen — a Dunán túl
A hatóság mind mozog
Kis hercegnőt a papjával
Feltalálni — nagy dolog.

Pedig ép ha ott keresnék
A hol nem pap — már a pap!!!
A mandarint készen várná —
Kiállított — szarvas — lap.

Aszaló.

lakás már teljesen rendben volt, s fogadni lehetett az arany fiatalosa, amely nem kevesebbé vágyott megismerni Lilit, mint magát a fényes menyországot.

Január 15-én érkezett Kelemenfalvára a tündér királylány . . . S a nemes ifjuság nyilván azért, hogy a mamának alkalmá legyen azonnal bemutatni hölgykoszoruba diszül köntendő viragszalát, másnapra bűt rendezett . . .

Nikolainé elérte, megértette . . . A szép Lila masnap már hallotta a meghódított rabzolgák elsőhajtott imádságait: imádlak királynóm, hallgass meg s tűj meg zsámolyánál trónusodnak . . .

Harmadik nap pedig Egeri Béla barátom jegyezte fel naplójába egyik kuforrásomat, azt, a melyik így kezdődik: »Minek is titkolózom?« És amelyik így végződik: »csak mondja ki az íteletet.«

Nikolainé előrelátó asszony, gondos anya volt. Nagyon jól tudta, hogy Lilit nem zárhatja el, mint valami üvegházi növényt s a szivere sem tehet lakató, hogy meg ne nyíljen s helyt ne adjon a rabszolgájává szegődött ifjak egyikének vagy másikának . . . Abból pedig baj, nagy baj lehetett volna ám, mert Lilit még az edes atyja Bereki Miskának szánta, aki még harmad, negyed gimnázista korában is miniszternek készült, hanem egyelőre bizony csak ügyvéd lett . . . No de hiszen az is jóra való mes erség annak, akinek talentuma van hozzá . . . S miért ne lehetne Bereki Miska ilyen talentummal meg-

áldva?! S vajjon esudaszamba menne-e, hogy ügyvéd ember felküdené magát, ha nem is miniszterelnök, legalább tárca-miniszteri szekre?!

Nikolainé előtt, no meg a világ szerint sem volt lehetetlen, ma sem az . . . Hanem hát Bereki Miska ugyancsak nehéznék gondolta a küzdelmet, mely a miniszteri székhöz vívó uton várja a palma után fatókat s mikor ügyvédi diplomáját zsebre dugta, bár helye lett volna valamelyik miniszteriumban, ha miniszter nem lehetett, nem piszkoskodott holmi kisebb hivattal, hanem haza ment a gazdátlan ősi házba s ősi jogon ősi joggal irodát nyitott Kőhalmon . . . Nem azért, hogy hivatala után kenyere legyen, hanem a titulusért . . . Mert hiába, csak szebben hangzik az, ha az embert ügyvéd urnak szólítják kalaplevéve, mint mikor foghegyről vetik oda: Bereki ur!

Bereki Miska hát ügyvéd volt úgy nélkül. S hogy agyon ne unja magát az irodában, eljarogetott Kelemenfalvára Nikolai Lilaékhoz, a kiről régen tudta volt, hogy még a tulajdon édesatya hagyta rá valamikor régen — gyermekkorában — menyasszonyul. A szerelmet, a melyet vőlegény szokta ölelni a menyasszonyát, Bereki Miska nem ismerte. Neki csak esze volt, de szive nem. És az ez az azt diktálta, hogy Nikolai Lilit ha az apja reá nem hagyta volna még ha olyan csodaszép lenne is érdemes volna feleségül venni vagyonáért.

És Nikolai Lila? Leány volt mint a többi, csupán szebb volt mindannyinál . . . A

lelke minden érzésével Egeri Bélát fogta körül, annak csókját szomjuhozta, annak öleléséért epedett . . . De mert az én szerencsétlen barátom elég balga volt tündöni rajta; vajon megírja-e azt a sokat mondandó rövid levelet vagy se? bár éreznie kellett az ifju szerelmét, mely hó fényével őt sugároza körül; oda dobta magát a Bereki Miska karjaiba a ki azt sem tudta, mire való a csók, mitől való az ölelés? S nem félt, nem rettegett az istentől, a kinek hatalma elégséges lesz megbüntetni, ha eldobja magát az, a kit szeret, de a kinek viszontszerelme még néma gyermek, s hűséget esküszik annak, a ki lelkétől olyan távol áll s a kinek szivében a szerelem halva született gyermek vagy talán nem is volt soha.

Február elsején aztán csakugyan közölte volt a Bereki Miska meg a szép Nikolai Lila eljegyzése valameny ujságban . . . Nem csoda, ha már aznap olvasta Egeri Béla s összetört reményekkel, kesergő szívvél jegyezte be a naplójába: Olvastam egy eljegyzési hírt. Isten veled boldogságom! Most már csakugyan nem írom meg azt a levelet.

Nem is írta
Tört reményeivel keservében megszakadt szívével álmodozik a kelemenfalvi temető egyik jeltelen sírhalmá alatt.

En magam járok hozzá, hallgatni olykor csendes estvelen; vajjon nem hallik-e toljának perczenése, amint szive vérével írja azt a levelet.

Rohonczy Gedeon.

Szándékosan nem irtam Gidának, pedig az egész világ így ismeri. Szombat óta kinőtt a gyerekruhából, nem illik már rá sem a bicikli-nadrág, sem a becéző név. Tegnapelőtt óta mint politikus kell komolyan venni: hadd bucsuztassam tehát el ebben a tarka rovatban.

Volt valami pikáns, valami fanyarsággal vegyített gavalléri büszkeség abban a mondasban, a melylyel szombati beszédét kezdte: nem vagyok politikus; kertész, gyümölcsenyesztő, gazda, stb. vagyok, élek a világban — de azért ma beszélek, mert nem félek a sajtótól. Vajjon miért mondta ezt? Szinte úgy tetszik, hogy ez az egy mondanása nem volt az egész két órás beszédében őszinte. Ők azt eddig a tollán hordott az egész sajtó még pedig az alluminium és szárnyas részén egyaránt, akik ha az alluminium végét lenyomtuk a papírra tojünk az a vége amely felfelé áll, szárnyával mintha maga is a levegőbe a magasba akarta volna emelni: ő ne félne a sajtótól, hogy rontja a hírnevét?

Hiszen imé tessék elolvasni a beszédet, milyen ideges lett, hogy nem fogadtuk hozsánával a sajkosarat, pedig ő nyújtotta nekünk, Rohonczy Gida a sport király, összes riporterek imadottja, aki mindig készen állt, ha hirszegeység lepte el a fővárost, hogy rendezzen valami céczót, avagy legalább is fel-találjon valami új kereselyt?

Annyira ment ez a nagy szeretet, hogy még akkor sem bántottak az újságok, mikor S e h a m o r z i l l Kálmán meglátta 1889-ben, csak úgy szépen simogatták s inkább a technika vívmányait szidták, amely lehetőséget tette, hogy Rohonczy a mellényzsebében hordja a revolverét — 5 ne félne a sajtótól?

Mar a beszédével megmutatta, hogy felelősként: sohasem hallott talán olyan ideges rapszodikus beszédet, a képviselőház, mint az övé volt szombaton. Olyan volt tökéletesen, mint valami büns védekezése a törvényszék előtt, mikor az ember az utolsó, a legerősebb szót várja tőle, akkor hirtelen elhagyja a tárgyat s máshá kap. Mert hogy a kormánytól nem felt, az bizonyos, hiszen senki sem kényserítette, hogy beszéljen s különösen a kormányt azokat a hibáit számlálja el, amelyekbe ő is ludas, mert együtt szavazott a többséggel: elég lett volna neki egy szuszra felalni a sajtót magát is, ha n e m f é l n e t ő l e !

Fel bizony nagyon! Még pedig nem azért fel, mert lakatot követelvény a gépünkre, talán erősen megtamadjuk, hanem fel azért, mert eltalál veszni régi jó hírneve, megszűnik Gida lenni s mint komoly politikus Gedeont fogja tárgyalni a sajtó.

Mar pedig Rohonczy akkor tönkremegy, ha az újságok nem portálják, hiszen már sapkában ül a parlamentben, mint az öreg urak, — akar csak Csatai Zsigmond, anno dazuumel — s az újságok eddig még mindig örök ifjúnak emlegették, megdicsérik a kereselyit, a jégünnepit, sőt még magát a kereselyizását is, mintha még husz esztendővel fiatalabb volna s ez most könnyen megszűnhetik, mert meggyőződése nyilvánításával magára haragítja a sajtót, — hogyne félne hát ő a sajtótól?!

De ne féljen, imé nézze a vasárnapitapokát: hogy milyen csínyán bannak el vele! S vajjon miért? mert őszinte volt! Rohonczy Gida megköszönheti Gedeonnak, hogy elmondta azt a szombati beszédet a szerdai után; imé nézze, az a sajtó, amelyet meg-tamadott, hogy nem haladt a korrál, hogy az ember kez hajtotta sajtó eszméit hirdetik es követik ma is a munkásai, mikor már gőzhajtja azt, sőt idestova a villam áll be segédnek, — az a sajtó milyen nemesen bánik el az ő rágalmozójával: megmutatja neki, hogy nincs igaza, mert mi bizony tiszteljük minden kinek a meggyőződését, ha pedig talán volt oka arra, hogy az ellenkezőt higgye, — bizonyára azért volt, mert akkor még nem vettük komolyan.

Ma azonban: en garde! Ember áll előttünk!

Fejő,

Magyar hangverseny.

Az ev. ref. felsőbb leányiskola növendékeinek jótékony-célú hangversenye.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, febr. 14.

Érdekes kis iskolai hangversenynek volt a hallgatója az a nem nagy számú (mert olyan el sem fért volna!) de inteligeus közönség, a melyik szombaton délután 5 órakor az ev. ref. felsőbb leányiskola nagy termében megjelent. Az iskola bennlakó növendékeivel rendezett az intézet kiváló igazgatója, K a l o c s a Róza urnó egy kis »Szavaltai, ének és zene-előadása-t (mint a meghívó jelezte) tisztán magyar darabokkal. Mindössze egy, a bevezető darab volt a klasszikus zeneművek közül választva, de az is közismert s így mondhatni — magyar darab számba mehet.

A kis leányok ezuttal még jótékonyt is gyakoroltak szereplésükkel: beteg iskolaszolgájuk gyógyítási költségeinek fedezésére ugyanis mérsékelt beléptdíjat szedett az igazgatóság, bizonyára javulást fog hozni a beteg ember számára az artatlan leánykák énekének és játékaik jutalma.

Ott láttuk a közönség soraiban az intézet tanári karán kívül K. T ó t h Kálmán ev. ref. lelkész, dr. Öreg János, dr. B a r t h a Béla és dr. Nagy Zsigmond főiskolai tanárokat s a szereplő kis növendékek szüleit, stb. Csak egy testületet nem láttunk ott: a magát az iskola fenntartói közé számító városi tanácsot.

Ezek után atterünk a hangverseny lefolyására. Két magyar Tük-fele zongora állott a podiumon s melléje sereglett négy kis baba gyermek, B u g y i Irma, F e y é r Jolán, Ludány Mariska, és R e i c h e n b e r g e r Erzsike, — egyik kisebb mint a másik s leültek a nagy zongorák mellé — alig látszottak mellettük — s elkezdtek H e r o l d »Zampax-jának ouverture-jét. Ismeri ezt a darabot Magyarországon mindenki, ezért beült a keretbe. Valóban bámulatos őszjártékot produkált ez a nagy kis leány. Meg is tápsolták érte őket.

Ó utánok V a r g a József zongoratanar maga ült a zongorához es kísérté P a p p Erzsikének magyar nép dalait. A kis leánynek szépen fejlődő csengő hangja van, iskolája rávall a gyakorlott mester kezére.

Most következett a 10. szám, a K i g y ó c z. kis színjáték M u r a i Károlytól, melyben P o l g á r Irén, T ó t h Vilma, P u k y Rózsa, B á l a s s y Julia, Kristén Margit, K á l m a n Margit és P o l g á r Anna vettek részt, élénk derűtiséget kelte ügyes mondásaikkal. Az előadás különben egyenesen a Shakspeare korát juttatta eszünkbe — előttünk álltván fel a színpad dekorációját — mely állt egy — spanyol falból.

K o v á c s Ilonka magyar népdal átiratokat játszott cimbalmob, igen ügyesen, míg B a l y Erzsike Varga tanár kísérete mellett d a l o k a t énekelt oly hatással, hogy meg kellett ismételnie.

Most helyi szerző következett. B r ú c k Gyulának, a zenede kitűnő tanárának M a g y a r t a n c z o k ez. egyvelegjét játszottak zongorán négy kézre P o l g á r Margit és L u d á n y Mariska, szintén zajos hatással.

De a piece de resistance a következő 2 darab volt. Bartók Lajos Mariseli cigányok cz. balladáját, mely Vasváry Pálnak Rákóczy induló mellett történt hősi halálát örökíti meg, szavaltá igen szépen N á n a s s y Mariska s amint befejezte, felhangzott a 2 zongorán 8 kézre Liszt F. Rákóczy indulója, melyet Baly Erzsike, Bugyi Irma, Ludány Mariska s Reichenberger Etelka játszottak oly meglepő biztossággal, mely oly kis lányoktól, mint ők, a szó szoros értelmében meglepett.

Büszke lehet Kalocsai Róza a tegnapi sikerre, mely fáradozásait teljes mértékben megjutalmazta, s megczafolta az »illetékes körök« aggodalmát a »magyar hangverseny« érteke iránt.

Táviratok.

Munkások a sajtószabadságról.

Budapest, febr. 14. (A Debr. ered. táv.) A fővárosi szocial-demokrata munkások tegnap vasárnap három helyen tartottak gyűlést és tiltakoztak a sajtószabadság megszorítása ellen. A legnagyobb számmal voltak jelen az István téri népgyűlésen, hol mintegy 4000 munkás jött össze. Schwartz József volt az első szónok. Beszédjében erősen kikelt a kormány ellen, amiért a munkás sajtószabadságát meg akarja szorítani, pedig hát a munkások egyetlen agitációs eszközüket kezükben kicsavarni nem fogják engedni.

Pfeifer Sandor a szabolics megyei forrongásról beszélt; ajánlja a kormánynak, hogy ha azt meg akarja szüntetni, küldje le őket, a szocial demokratákat oda majd megszűnik a földosztás vágya, a mi különben sem képezi a szocialdemokrata párt programját, mert ez csak annak az elmebajos budapesti házi urnak, Várkonyi partvezérnek az elve. (Derűtlenség.)

Pfeifer ezután a parlamentet támadá erősen, amiért Tóth kapitány a szónoktól megvonta a szót. E miatt nagy zaj s lármá keletkezett, mely alig akart lecsillapodni.

A gyűlés végül elhatározta, hogy márczius 15-én a szabad sajtó mellett nagy tüntető körmenettel egybekapcsolt diszmenetet fognak tartani.

A szabolcsi veszedelem.

Bupapest, február 14. A Debr. ered. táv. Mindennap újabb hírek érkeznek a szocialisták zavargásáról, amelyek nagyjában megegyeznek egymással, csak más-más helyről érkeznek s azt mondják, hogy a munkások nem akarnak munkát vállalni, fenyegetőznek és hogy tavaszra rettenetes dolgok vannak készülőben. Nyiregyháza, Mátészalka és sok más hely egész környékével együtt egyaránt forrong s az elboldondított nép a legfuresabb dolgokat beszéli. Így például Mátészalkán a zavargó parasztek szelében-hosszában azt beszélik, hogy Kossuth Ferencnek Debreczenben óriási mennyiségű fegyvere van készletben és csak a kellő időpontot várja, hogy az elgütelének élére álljon es felossza a földet a munkások között.

Kálnoky Gusztáv meghalt.

Budapest, február 14. A Debr. er. táv. Kálnoky Gusztáv urnó, volt külügyminiszter tegnap d. u. 2 órakor morvaországi birtokán, trődítzi kastélyában meghalt. Az elhunyt külügyminiszter 1832. decz. 29-én született Leticziban Morvaországban. Közös külügyminiszterre 1881-ben nevezetett ki s pár éve, hogy visszavonult a közelet teréről.

Ujdonságok.

A vízvezeték mű előmunkálatai. Az általános vízvezeték építéséhez, eme nagy horderejű, nagy városokban szinte nélkülözhetetlen közegészségügyi intézmény létesítéséhez ismét közelebb jutottunk egy hosszú lépéssel. A belügyminiszter rávezette a jövőhagyó záradékot azon közgyűlési határozatra, amely a vízvezeték előmunkálatait elrendeli s azok vezetésére a földmívelésügyi minisztertől kér szakközvet azon kikötéssel, hogy a furásokhoz lehetőleg helybéli iparosok alkalmaztassanak, a részletes tervek két év alatt elkészíttessenek; a költségekre pedig a nagyerdői vízvezetékre féré tett alaplól 10,000 frt hitelt szavazott meg.

* Városi alapítványok honvédtiszt-képzésére. A város által a honvéd hadapród iskolákban tett két alapítványára vonatkozó alapító levél példányait a belügyminiszter tegnap visszaküldötte azért, hogy a tanács mindegyikhez fusze hozzá az előző közgyűlési határozatot s úgy terjessze fel ismét azokat.

A nőegylet harmadik estélye. Tegnap folyt le a helybéli nőegylet által a népkönyha javára rendezett ének, zene és szavaltai előadással egybekötött harmadik estélye. — Közreműködtek dr. Vass Antalné urnó,

ki sokszor tett már tanúságot monológ előadói ügyességéről, Popovics Helén urhölgy kellemes mezzo-szoprán énekével; Abraham Irma urhölgy magyar népdalokat adott elő zongorán nagy tetszés mellett, úgy, hogy háromszor volt kénytelen megismételnie, az élvezetes műsort Márton Imre ur precíz hegedű-jateka fejezte be, dr. Láng Sándor ur zongora kísérlete mellett. Azután vacsora következett, mit a Magyar testvérek kedvelt muzsikája mellett a hajnali órákba nyúló táncz követelt Jelenvoltak:

Urnök: Veresné Szathmáry Terézia, Jékelfalussyné, Széll Farkasné, Abraham Lászlóné, Aczél Béláné, Szinay Gyuláné, Szücs Kalmánné, Vattay Gézáné, Tar Gyuláné, Szücs Kalmánné, Szücs Mihályné, Naszády Ivánné, Kölesy Akosné, Rheus Viktorné, Éricz Ernőné, Mérei Ottóné, Budaházy Albertné, Szepessy Gusztávné, Ujváry Imréné, Vimmer Józsefné, Franciscs Vinczéné, Csapó Attiliáné, Márton Imréné, Márton Kálmánné, Rotsnek Emilné, dr. Varga Emilné, Géressy Kálmánné, dr. Sz. Szabó Józsefné, Rikl Antalné, Balog Zsigmondné, Szesztina Jenőné, Miskolczy Jenőné, Szabó Lajosné, Koncz Akosné, Nagy Gyuláné, Hanke Lajosné, özv. Zivuska Ferenczné, Nagy Jánosné, Pünköszt Ferenczúé, Szatmáry Jánosné, Brukner Ernőné, Flachbart N.-né (Lőcse), Nagy Kálmánné, Körössy Kálmánné, Lux Andorné, Szikszay Józsefné, Komlóssy Mihályné, Farkas Morné, Buzás Elekne, Baróthy Béláné, Visky Károlyné, Paulik Ernőné, Konrad Lászlóné, Szotyory Nagy Károlyné, özv. Muraközy Károlyné, Riesz Lipótné, Bahunekné özv. Psenyeczky Nagy Sándorné, Tüdös Jánosné.

Lányok: Gróf Dégenfeld Anna és Mária grófnők, Abraham Irma, Széll Marianne, Váradi Piroška, Bekési Berta, Miskolczy Eta, Fényes Margit, (B.-Ujfalu), Zivuska Iren, Mariska, Jolan, Unger Margit, Elek Anna, Pünköszt Margit, Leidl Ida (N.-Szalonta), Komlóssy Etel, Farkas Erzsike, Buzás Ilonka, Baróthy Gabriella, Visky Ida és Ella, Kis Ida, Paulik Jolan, Király Juliska, Bahunek Jolan, Szinay Erzsike, Szücs Viola, Kölesy Hella, Popovics Helén, Éricz nővérek, Mérey Ottila, Budaházy Margit és Gizella, Szepessy Mariska és Giza, Ujváry Ilon, Vimmer Ella, Franciscs Ella, Dobsa Anna, Telegdy Szeréna Sz. Szabó Lenke, Rotsnek Róza, Rikl Piroška, Toby nővérek, Kovács Luiza, Szotyory Nagy Flóra, Muraközy Róza.

* **A balmaz újárósi lelkeszi állásra** pályázatok 20-án Kijelöltettek 19-en. És pedig Nagy Lajos nagyfalvi, Sörös János t-polgári, Doma Gyula fugyi, Bakóczy János h. böszörményi, Illyés Endre m.-berényi, Sóyom Lajos, Lévai Mihály j.-hodosi, Kovács Ferencz, Martoo Gyula mihálydi, F. Varga Lajos majtisi, Foga asi Balint radna-lippai, Thuri Sándor Borsod geszti, Kazai Gyula gyúgyei, Karácsony Imre k.-nagy révi, Csapó Péter téglási Tereh Gyula h. m. vasárhelyi, Szabó István bihar geszti, Szőlősi Antal szent-erzsébeti, Biber József esztári lelkeszek. Az egyháztanács f. hó 6-án választotta meg a lelkeszhangító küldöttség tagjait. Megakarják hallgatni Biber Józsefet Illyés Endrét, Csapó Petert és Kovács Ferencz főiskolai h. tanárt. A választás márcz 6-án lesz.

* **Ertesítés.** Tudomásomra jutván, hogy valaki az en nevében a nepkonyha céljaira hazról-házra kéreget, értesitem a n. e. közöniséget, hogy én e célra senkinék semminemű megbízást nem adtam, s ha valakinél egy oly egyen jelentkezik, azt mint csalót a rendőrség kezei közé szolgáltatni kérem, hova ez ügy már fei is jelentetett. Tisztelettel: Veresné Szathmáry Teréz.

* **Jégünnepély a Margit-fürdőben.** Fényesen sikerült tegnap délután a Margit-fürdő jégpályán rendezett jégünnepély. Már kora délután zsufolási megteit kis vonatok szállítottak az érdeklődő közöniséget s köztük Halifax híveit, ki az ünnepély színhelyére. A korcsolya pálya néző terén a legelőkelőbb közöniség volt jelen. Valóságos tábor a szebbnél szebb hölgyközöniségek sikamlott a jégpályán s tarka-barka csoportok folyton változó nyüzsgő tömege egy eleven kaleidoszkopot

képezett. Az ünnepély d. u. 3 óra után kezdődött. A program első pontja a sikverseny volt, melynek 1-ső díját Butykai Béla, a II-ikat Schick Antal gymnasiumi tanuló nyerte el. A II-ik sikverseny I ső díját Leskó József, a II-ikat Hoffmann István nyerte, a gátversenyben Leskó János lett a nyertes. Az idei «saison» jégkirálynője Erber Margit k. a. lett 181 szavazattal. Jablonczai Hízella k. a. 171 és Ujfalussy Zelma k. a. 110 szavazatot kapott. A jégkirálynő nagy éljenzés között egy szépen díszített szánkón vonult be a jégpályára s ekkor kezdetét vette az általános korcsolyázás. — Az ünnepélyen résztvevő hölgyek nevösorát tészüke miatt holnap közöljük.

* **Az izr. szentegylet közgyűlése.** Tegnap tartotta a debreczeni Chevra Kadisha izr. szentegylet évi rendes közgyűlését melyen a választmány előterjesztette eme 46 év óta városunkban működő humanus jótékony egyletnek a jelentését a lefolyt 1897 évről. Megtudjuk a jelentésből, hogy az egylet 1852-ben alakította meg 24 lelkes tag és ma már 377 taggal bír és gyakorolja a jótékony-ságot. A lefolyt 3 évi ciklus alatt a Chevra közel 12000 forintot fordított szegények és szegény betegek apolasára. Es amióta az egylet fennáll, 10000 forintnál többet áldozott jótékony-célra. A jelentés szerint a lefolyt évben 624 e-ekben segélyeztek helybeli és 725 esetben idegen szegényeket. Ezenkívül állandó havi segélyben részesült 32 szegény 384 esetben. A közkórházban 1300 rituális ebédet adott a szegény izr. betegeknek. Az egylet orvosai pedig ezer esetben nyújtottak segélyt a lefolyt t évben, Dr. Popper Alajos orvos az egylet eme kiváló tagjának nevére azt egylet 1000 korocs alapítványt teszen. Ezután meg-ejtettek a tisztújást. A vála sztmányba bevalasztottak: Rendes tagok: Biedermann József Kohn Adolf 103, — 103, Drucker Mór 92, Csengeri Ignác 91, Klein Márton, Dr. Popper Alajos 75—75, Katz Jakab, Taffler Ignác, 74—74 Reichmann Armin 71 Csengeri Ferencz 67, Liedermann Herman Rozenthal Daniel 65—65, Frankl Ferencz 61, Rozenfeld Márton 58 Hidvegar Mihály Harstein Péter, Rosinger Lajos 57—57, Hirschfeld Armin 53, Reich Hermann 49, Bechert Manó 47, Kupfer József 46 szavazattal. Póttagok: Weisz Sándor, Keiner Adolf, Dr. Bakonyi Samu, Fischer Adolf, Falk Lajos, Krausz Vilmos forábbi. Rosenfeld Mór Hochfelder Jakab, Weisz Lévy, Péterffy Benó.

* **Örmesterek bálja.** A helyőrség örmesterei bál, mely jövő hó 5-én lesz a Bika szálloda disztermében igen fényesnek ígérkezik, a derék örmesterek már személyesen eszközlik egy katonai, mint polgári notabilitások meghívásait. Volt alkalmunk gyönyörködni az alkalmi finom kivitelű és katonai jellegű tánczrendekben, valamint az érkezett füzértáncz jelvényekben és dícséretére valik a rendező bizottsagnak. Ez alkalommal meg kell említenünk, hogy az alkalommal házi ezredünk zenekara valamint Racz Károly zenekara fognak közreműködni. — Racz ez alkalomból kifolyólag az örmestereket egy helyőrség örmesterei csardással lepi meg.

* **Előadás a szőlőművelésről.** A fekete földi talajon a filoxera elleni védekezés és a fekete földön való szőlőművelés ismertetése volt tárgya Szabó Lajos vinczellér képezdei igazgató szakelőadásának, melyet szombaton este tartott a városhaza nagy termében. Az ő bőséges tapasztalatai alapján ismertetette elsősorban a szénkénegezést, annak kezelési módját bemutatóan a szénkénege fecskendőt, ismertetvön annak alkotórészeit. Ezen szénkénege fecskendő eredetileg franciaországban készítették most azonban már nálunk is gyártják. A szénkénegezés kétféle: az irtás, amely a pozsonyi szőlőkben alkalmazható sikerrel, és a gyérites melyket oly esetben alkalmazunk, mikor már majdnem az egész szőlőterület kiirtandó volna. A szénkénege a szabad levegőn elillanván s mérges gázzá válna megsemmisíti a filoxerát. A szénkénegezés legsikeresebben alkalmaztatik oly szőlőben, a hol a filoxera először lép fel. — Ismertette továbbá az amerikai szőlő-fajokkal való védekezést, —

Részletesen szólott a különböző nemű ojtásokról, gyakorlatilag bemutatván azok mikénti eszközészet. Ismertette a már elkészített ojtásoknak miképpen és mely talajon való elültetését, mert nem annyira az ojtás, hanem a kellő módon iskolába elültetésői függ az ojtás sikere. A szakelőadás végeztével a nagy számban összegyűlt közöniség lelkesen megéljenzte Szabó Lajost.

* **Az alföldi takarékpénztár közgyűlése.** A debreczeni pénzintézetek ideai közgyűléseinek sorozatát az Alföldi takarékpénztár nyitotta meg. Tegnap tartotta 24 évi rendes közgyűlését saját helyiségében Dr. Medve Kálmán igazgatósági elnök vezetése mellett. A gyűlés első tárgyát az igazgatóság és felügyelő bizottság évi jelentése képezte a zarszamas és mérleg bemutatásával. A közgyűlés a jelen tés a benne foglalt javaslattal és mérleggel együtt vita nélkül elfogadta a felmentvenyt pedig megadta. A 6%-os osztalékot február 14-diktől, tehát mátol fogva fizeti ki az intézet. Az igazgatóságból sor szerint kilépett Ormódy Lajos és Váradi Szabó Miklós ujra meg választottak a lemondott Kaszanyiczky Endre helyére pedig Szántó Győző jutott be szavazat többséggel. Mark Endre és Reichmann Armin szavazataival szemben. Schmid Ágoston, Tamásy Béla és Kaposztás János a felügyelő bizottságba ujra megválasztottak: póttagok lettek Sany Béla és Rosenfeld Salamon.

* **Örült asszony.** Megrendítő szerencsétlenség játszódott le tegnap éjjel Katalfalva egyik tanyáján. Balogh Gábor ottani kondás ugyanis valami dologban távol volt a háztól, melyben 23 éves szép fiatal feleségével szül. Kozma Eszterrel s 3 kis gyermekével élt boldog család életet. Mig ő oda járt, felesége rőlési rohamok vettek erőt. Tört, zuzott mindent, ami a keze ügyébe került. A tüzes kályhát felborította s a lángoló fakat, s parazsat szerte dobálta a szobában. Gyermekei remülve menekültek előle, egyik az agy alá bujt, másik a szabadba futott. — Kis idő alatt a szivszakasztó árasra néhány ember megjelent a vészelyeztetett helyen, s megakarták fekezni a szerencsétlen asszonyt; de ez emberfeletti erőt fejtet ki s valóságos harcot folytatott támadói ellen. E közben hazaérkezett a szerencsétlen férj is. Mit kellett átéreznie, midőn felesége reá vetette magát s dühösen fojtogatni kezdte. Végre sikerült a jelen voltaknek az örült nőt általmatlanná tenni. Ez után értesítétek a mezőrendőrséget, honnan kocsi hoztak és a szegény asszonyt tegnap délben szállították a kórházba. Balogh Gábor azt adta elő, hogy neje roppant félénk természetű. Sokszor látott rémkepeket. Ebből azt következteti, hogy valamitől megijedhetett éjszaka s így következtetése be gyenge idegzeténél fogva nagy szerencsétlensége. Most a három neveletlen gyermek keserves könnyhullatások közt busul edes anyja után, kit a végzet örökre kiragadott családjá köréből.

* **Ismerkedési bál.** Vettük a következő meghívót: 1898. február 20-án azaz vasárnap a Magyar királyhoz címzett vendéglő termébe Széchenyi u. ca. végén 1659 sz. ismerkedési bál rendeztetik. Belépti díj 50 kr. — Kezdeté este 7 órakor, vége reggel 4 órakor. 24 táncz-rendező fogja a közöniséget mulattatni. Ételek és italokról a vendégios a legjobban gondoskodik.

* **Az ügyes szobaleány.** Aki ügyes szobaleányra akar szert teoni ebben a rossz eselédes világban, annak melegen ajánljuk S i p o s Julianna 19 éves hadházi leányt. Hogy e kisasszony ügyességéről meggyőződtessük a tisztelt háziasszonyokat, elég lesz előadnunk azt, hogy legutóbb Fischer Dezsőnél volt szolgálatban egy teljes napig, s e rövid 24 óra alatt 18 drb különböző ruhane-műt és házfelszerelési tárgyat tudott ellopni. Háziasszonya azonban az ügyesség ilyenforma megnyilatkozását éppenséggel nem igyekezett méltányolni, sőt még azt az udvariatlanságot is megtette vole, hogy fejelentette a rendőrségnek, amely az összelopott holmit vállára kötözve kísértette be a kisasszonyt a város-házára, s onnan pedig kihallgatás után a

kir. ügyész-ég fehozabab gondoskodtak má-
mára a jelen kor igényeinek megfelelő szállításról
Mig onnan kikerül, addig a szolgálatára ref-
lektálni szandékozóknak elég idejük lesz szem-
mélyesen utannjárni annak, hogy Sipos Juli-
anna csakugyan elkövette ezt a ritka szép
ügyeskedést.

**A protestáns szeretetház sorsje-
gyeinek** február 10-re és április 11-re terve-
zett húzása bizonytalan időre elhalasztott
A h n z a s nappjáról néhány nap múltán
értesítetnek.

Nyilvános számadások. Polgári kör-
folyó évi január 29-en az Arany-Bika disz-
teremben tartott táncmuzsátságán: a. bevétel
volt 549 fr. 50 kr., b. kiadás volt 209 frt 19
kr. Tiszta jövedelem volt 340 frt 31 kr. —
Fizetések a következők: Roncsik Lajos,
Horváth József, Balassa Károly 5—5 frtot.
Wolafka Nándor 4 frtot. Id. Kéki Sándor,
Horváth János, Biczó Gyula, Hauer Bertalan
3—3 frtot. L. Nagy Balint, Csáki Gergely,
Komiósi Mihály, Szathmári Mihály, Öri Mihály,
Harsányi János, Csáki János, ifj. Bánvai Ist-
ván, Moricz Andras, Pasztor Gyula, Horváth
István, Papp László, Deák István, Kovács
Peter, Hegedüs János Tur-Keveb. Dankó
Mihály, Winkler Mihály, Tapai Mihály 2—2
frtot. Vecsey Imre, Király Gyula, Czeglédi
Gyula, Jobbágy János, Kerekgyártó József,
Antal Vincze, Dr. Nagy Lajos, Szabó Antal
ügyvéd, Kaposztas Imre, Szabó József, Sziget-
közi Jánosné, Szabó István, Szentesi Jánosné,
Kovács János, Keszei Gabor, Pap Jánosné,
ifj. Gombos Ferencz, id. Gombos Ferencz, ifj.
Tóth József, Polgári Márton, Pósalaki István,
idős Kertész István, Udvarhelyi Géza, Nagy
Lajos szappanos, Gyórfi Ferencz, N. N. Nagy
Lajos, Schaf János, Kiss György, Szalai Ist-
ván, Bihari István, Jancsó Lajos, Komor Ján-
osné, N. N., Sahl Géza, Koszorus Kálmán,
Trazsi László, Kernáts Gyula, Dávid Mihály
1—1 frtot. Szathmári Istvánné, Racz Gábor,
Nagy Istvánné, Nagy Jánosné, Veszpremi Ist-
vanne, N. N., Kiss Miklósné, Szabó Géza, Va-
radi Géza 50—50 kr. Összesen 116 frt 50 kr.
Fogadják a nemes lelkű felülfizetők körünk
nevében hálás köszönetünket, Debreczen, 1898
február 9. A rendezőség. — Az iparoskör
által február hó 6-án tartott táncvizsgálat al-
kalmával történt felülfizetések: Faáru-szövet-
kezet, Dr. Benedek János, Dr. Király Ferencz,
Szabó Kálmán, Rössler Richard, Serly Ede,
Knoll Rudolf, urak 5—5 frt. — Tóth Kálmán
ur 4 frt. Horváth János ur 3 frt., Szántó Győ-
ző ur 2 frt 50 kr., Beszler Károly, Bisotka
Gábor, Biczó Gyula, Harsányi István, Hoffmann
és Kronovitz, Kerekes Albert, Dr. Kola János
Komlóssy Arthur, Matyasovszky Andor, Mor-
vay Söer, Papp Testvérek, Vetéssy Bela urak
2—2 frt., Davidhazy Kálmán ur 1 frt 50 kr.
Özv. Albert Istvánné, Tóth Lajosné uróknak, Dr
Boldizsar Kálmán, Egy építész, Faragó István
Hankus Károly, Horváth Andras, Komlóssy
Mikós, Nagy Lajos, Nemeth Andras, Pasztor
Gyula, Rencz Antal, Ungváry Nihal, Jobágy
Imre urak 1—1 frt. Bazsek Lajos, Deák Jó-
zsef, H. I., Nagy Gábor, Szabó Géza, Trényi
János, Wachter Geza urak 50—50 kr., Juha-z
Lajos ur 20 kr. — összesen 90 frt 70 kr.
Fogadják az illetők az „Iparos-kör” nevében
éismerő hálás köszönetünket. — A rendező
bizottság.

Minta parasztagazdaság a megyében.

A földművelésügyi miniszter leiratot intézett a
alispánhoz, melyben tudtára adja hogy a me-
gyében mióta parasztagazdaságot óhajt létesí-
teni államsegüllyel egybekötve. Rasó Gyula
alispán a kisgazdiakra nézve ezen rendkívül
hasznos és czélszerű intézmény létesítése er-
dekeben megtette a szükséges lépéseket.

Védelem asztma ellen.

**Egy előkelő orvos a magyarországi
asztmásoknak be akarja itt bizonyítani,
hogy védekezhetnek az asztma ellen.**

Mivel az asztma sok legtöbbje
számos szert minden eredmény nélkül használ
természetesen arra a meggyőződésre jutottak,
hogy ez ellen a kellemetlen betegség ellen egy
általán nincsen orvosság. Ezek még akkor is
csak ketelkedni fognak, ha megis haljak,

hogy Schiffmann Rudolf dr. elismert hozza
értő tekintély. ki az asztma gyógykezelését
egész emberöltön át spezialis tanulmány
tárgyává tette, végre erepményt ért el. Schiff-
mann dr. gyógyítószeruek tényleg kitünő tu-
lajdonságai kell, hogy legyenek, különben nem
hivná fel az összes asztmásokat, hogy tegye-
nek kísérletet szerével. Arra kerí a magyar-
országi asztmásokat, hogy írják meg neki a
czimüket és ő mindenkinek ingyen és bérmen-
tesen megküdi gyógyítószerének egy minta-
c-omagját. Schiffmann dr. attól fél, hogy állí-
tásain esetleg ketelkednének és tudja, hogy a
számtalan bizonyítvány közvételével, melyet
olyanoktól kapott, i ket szere teljesen gyógy-
gított. Schiffmann dr. asztma-porá t már ne-
hány éve árusítják magyar gyógyszerárakban
de vannak szenvedők, kik erről még semmit
sem tudnak. Mindeneknek szól Schiffmann dr.
föihívása és ez bizonyára igen nagy előzékeny
segre mutat. Mindazok, kik asztmában szen-
vednek. írjanak azonnal Schiffmann dr. ma-
gyarországi raktárához, Budapest, Király
utca 12, mert ingyenes mintacsomagokat
csak e hirdetes megjelenésétől számított öt
napon át küldenek. Különösen kerik még azo-
kat, kik ily ingyenes mintacsomagot akarnak,
hogy az előbb említett czimre szóló level zó
lapra csak nevüket és pontos czimüket írják
fel.

x ifj. Pájer József lapunk mai számában-
foglalt hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

Esküdtszéki tárgyalás.

Lőrinczy István sajtópere.

— Sajat tudósítónktól. —

Debreczen, február 10.

Szombaton délelőt ismét egy nagy saj-
tópert tárgyal a debreczeni kir. törvényszék
sajtóbírósa. — Lőrinczy István kenéz-
lői volt tisztviselő sajtópert indított Bereha
József ev. ref. lelkész és 9 társa ellen, kik a
Jász-Nagy-Kun-Szolnok megyei beti lapban
egy közleményt tettek közzé, — amely Lő-
rinczy István ellen állítólagos rágalmazást tar-
talmazott.

Az inkriminált cikk a Jász-nagykun-
Szolnok megyei lapba a Magyarországból került
hova a vádlottak beküldtek. — A közlemény
állítólagos czéja az volt, hogy Kieger Béla
kenézlői körjegyzőt megvédjék Lőrinczy aljas
vádjai ellen.

Az esküdtszéki tárgyalást ma tartották
meg a törvényszéki palota 1-30 számú nagy
tanacstermében.

Az érdeklődés szokatlanul nagy volt a
tárgyalás iránt. A nagy tere n zsufoltság meg-
telt hallgatósággal.

A tárgyalást pontban 10 órakor nyitotta
meg Iggyártó Sándor elnök. Szavazó bírák:
dr. Orah Mikós és Hoffmann Jozsef kir.
törvényszéki bírók voltak. Jegyző: Bernath
Kálmán. — A magánpanaszos ügyvéd nélküli
jelent meg. A vádlottakat dr. Benedek János
ügyvéd védte.

A vádlottak: Bartha József ev. ref. lel-
kész, Hegedüs János ev. ref. tanító, Kukta
Izidor gör. kath. lelkész, Pávay Miklós gör.
kath. tanító és Vezéri Ödön ujságíró — A
másik két vádlott nem jelent meg a tárgya-
lason.

A sajtóperre okul szolgált a Jász nagy
kun Szolnok megyei lapok 1897 márcz. 14-ik
számában megjelent közlemény melynek a
meghuzozott becsület volt a czime és a mely
állítólagos rágalmazást tartalmazott Lőrinczy
István ellen. Az inkriminált cikk alá 7 egyén
nove volt aláírva, kik ma mindannyian vád-
lottként szerepeltek.

A tárgyalás elején a terjedelmes vádle-
velet olvastak fel, melyben Lőrinczy 7 rend-
beli becsületsértés vétésével vádoja a vád-
lottakat. — Elsorolja a vádlevelben, hogy a
vádlottak mind svindlerék, gazemberek, er-
kölcseleg elsülyedt emberek, kiknek egy szavát
kem lehet hinni. Kapcza betyárok, börtönbe
hellene ülni az ilyen embereknek, mert ott a
sejők.

Az inkriminált cikk csak azért jelent
meg hogy tönkre tegyék Lőrinczyt és nyomor-
úságra juttassák a 11 tagu csaludjával. Pa-
tőfi egyik kőteményében már megmondta,
hogy a papok mind a pokolba jutnak, reméli
hogy ezek a jelentelen kvalifikált egyének is
oda fognak kerülni.

A vádlevel felolvasása után Bartha Jó-
zsef lelkész állott fel szólásra s kerí a tör-
vényeseket, hogy Lőrinczy ellen e hitvány
aljas rágalmazásokért, hivatalból is indítsák
meg a bünvádi eljárást, mert ilyen vádak utaa
még népe elé is restel menni.

Hasonló indítványt tett Kutka Izidor gör.
kath. lelkész is mert Lőrinczy állításai nem
felelnek meg a valóságnak. Ezután felolvasták
az inkriminált cikket egész terjedelemben.
Különös dolog hogy az öt megjel-nt vádlott
közül egy sem ismerte el a szerzőséget a
cikknek mindegyik különböző történet mesél
el. és a mese végén kiséli, hogy ő bizony csak
aláírta: Többe közt Hegedüs János tanító
azt mondta, hogy ő abinvisis írta alá a cikk-
ket anélkül hogy elolvasta volna. Kutka Izidor
a lelkész meg nem emlékszik Pávay Miklós
aláírt valamit, de nem tudja, hogy ez volt-e az
a cikk a mit aláírt. Ezedül Vezéri Ödön a
Jász-nagykun-Szolnokmegyei lapok szerkesztő-
je vállalta el a cikket a felelősséget.

A vádlottak előadása szerint Lőrinczy
veszekedési mániában szenved. Gyűlölte felel-
metes alak. Ő bicskázott már a korcsmban
részegen fetrengett az arokban, bruderezett a
csordással s. b. s. b.

A vádlottak azért írták alá a közleményt
— mit Bartha elsörendű vádlott foglil-
mazott — hogy Lőrinczynek Kléger ellen in-
tezett orvtamadasát megtöljék, de nem
akarták bántani Lőrinczyt, de meg a közérdek
is meg kívánta.

Ezután a tanuk kihallgatása következett
mely estig elhuzódott. Az esküdtszék határo-
zta, melyet éjjel után hird ttek ki, az összes
vádlottakat felmentette a rágalmazás vét-
sége alul.

IRODALOM.

Emlékkönyv. Megjelent s vettük az
evangélium szerint reformált tiszántúli egy-
házkerületi egyházi értekez-
let 1897 szeptember hó 21-én Szatmár n
tartott közgyűlésének Emlékköny-
vét, mely tartalmazza a nevezett értekezlet
választmányi és közgyűlésének jegyzőkönyvét,
a telt indítványokat, az indítványozók beszé-
deit és az értekezlet tisztkarának névsorát.
Mindenesetre igen idejében jelent meg: A
dozációsokas törvényjavaslat alkalmából na-
gyon is felhasználhatók lesznek az ott e-
hangzott beszédek. Ajánljuk az érdeklődők
figyelmébe.

**A „debreczeni dalegylet” délvidéki
hangverseny-körútja.** 1897. évi augusztus
17—29-ig. Irta: Péter Gábor a dalegylet
jegyzője. E czimű füzet jelent meg a múlt
héten, mely bő részletességgel vonzó leírás-
ban ismerteti hírneves dalegyletünknek dél-
vidéki útját. A füzet végén szerb nyelvű ki-
vonata található a műnek, a belgrádi napok
szép emlékéül.

Magyar Kritika. Megjelenik mind-n hó
1-én és 15-én. Felelős szerkesztő B e n e -
d e k Elek. — Kiadja a szerkesztő és kiadó
bizottság. 9 sz. 1898 febr. 1. K e m é n y
és J ó s i k a R z. — Felix B u d h i s t a
K á t é: Palágyi Lajos. — Laveleye, A t u l
l a j d o n é s k e z e d t l e g e s a l a k -
j a i. Reichard Zsigmond dr., Barthe Miklós,
H a n g u l a t o k: Kunfi Zsigmond — dr.
Pekár Károly, P o z i t i v e s z t h e t i k a:
Lázár Béla. — Tömörkény István, J e g e -
n y e k a l a t t: Rabosz Andor — Monár
L., A s z ó l l ó m i v e l é s é s b o r á -
s z a t: Omkron. — Kazaliczky Antal, A
h a r a n g: — r. Böngérfi, K á d á r
P a l i: Gábor — A m a g y a r h e l y e s
í r á s s z a b á l y a i: — A. — Vizsota
Gyula, K i s f a l u d y K á r o l y M u -
r á n y v á r o s t r o m á n a k f o r -
r á s a: Demek Győző dr. — Barabás, Z r i -
n y i é l e t é r e v o n a t k o z ó l e -

Válók: Gregorovics, Hadrián Császár: *Lázár, A tornajáték: Juba Adolf dr. — Angyal Dávid, Magyarországi tört. II. Mátyástól III. Ferdinándig: Sebesztha Károly. — Irodalmi hírek. Folyóiratok. — Megjelent könyvek.

Ideál: a czime Szemere Miklós legújabb röpiratának, mely csak a napokban került ki a sajtó alól. A nobilis és gavallér szerzőnek rövid idő alatt ez már a harmadik műve, melylyel a közönség elé lép. A »Fair play« és a »Fiatal véreim« általános felűnést kellett munkáihoz méltán sorakozik ez a harmadik mű is, az »Ideál.« Ebben a szerző a nála megszokott előkelő modorban ötlet-szerűleg foglalkozik a jelenkori magyar társadalom négy főhatalmasságával: a szabad-közüesség, sajtó, judaizmus és socializmussal. Keztyüs kezzel, könnyedén, csevegészerűleg tárgyalja ezeket a kérdéseket. Mindenkiről elmondja saját egyéni nézeteit és mindeniknek felsorolja nagy vonásokban a tulkapasait. A szabad közüességről, mint titkos társulatról mond el egyet-mást. A sajtóról amit elmond, odasarkallik, hogy a szabadsajtónak — melynek szerző öszinte hívének valja magát — csak addig van létjogosultsága, míg az tisztességes íróktól igaz dolgokat közöl és terjeszt. Főszabályul kívánja kimondatni, hogy journalistikával senki sem foglalkozhassék, ki megbecstelentő vagy nyereségvágyból eredő büntetést követett el, mert ezzel csak a sajtó tekintélyt emelnék. A judaizmus kérdésénél kijelenti, hogy nem antiszemita szempontból szól a dologhoz. Sok tenni való van szarinte tekintetben é. nem győzi eléggé ajánlani a gyors és helyes intézkedést. A socialismus kérdésénél pedig azt mondja, hogy ha meggyőzők annak az eszmének életrevalóságáról és kivihetőségéről hát ő is melléje sorakozik, de addig, míg erről meg bizonyosodva nincs, az egész dologot csak az álom országába tartozandónak véli. Csak ideál az egész. A 64 oldalra terjedő munka megjelent az »Athenaeum« kiadásában és kapható minden könyvkereskedésben. Ara 30 kr.

CSARNOK.

A Hippolyte fékezője.

Irta: Brieux.

Nem a kíváncsiság vezetett, csakis véletlenül tudtam meg titkukat. Már két év óta laktam a neuillyi park egy kis villájában, de sohasem jutott eszembe, hogy a kerítés falán átnezzék a kertjükbe.

Kétségek nélkül, láttam volt a szomszédaimat malatt a de La Sanitaye boulevard arnyas fái alatt sétálgattak; azonban a legkevésbé sem sejtettem a drámát, melynek ez a jóságos és mindig tiszta, hallgatag kis öreg ur áldozataul esett. Mikor elhatároztam mellettök, köszöntem a mely gyászba öltözött fiatal asszonynak, a ki kísérté, de sohasem gyanítottam volna...

Egy nap azonban Colette a kis kutyám, megijesztette az egyik tyukomat és ez átröpült a falon. Létrat hozattam, hogy utána nézek a tulajdonon. A mit láttam, eléggé érdekelt, hogy megfeledekzem a tyukomról, bárha kitűnően tojó Houdin fajta volt. A szomszédom ott sétált a kis kertjében s egy madzagon ama kis kocsik egyikét húzta, maga után, melyeket az elébe fogott papirtésztaból

csinált lóval együtt, huszonkilencz garasért árulnak a játékos boltban.

E nap nem tudtam meg többet, mert a házból zajt hallottam, és nehogy kémszerűen kszjanak, leszálltam a létráról, a tyukomért pedig pár perc múlva utána küldtem.

Azóta sikerült meghallanom a derék ember csendes és szomorú történetét. Elmondom önöknek.

Marchaud Hippolyte a nyugoti vasut nyugalmozott hivatalnok volt; a kit már élemedett korában ért utól a feltalálási vágy láza. Több mint tíz évig egy kocsifékező kitalálásán törte a fejét.

E fékező eszméje egy társas kocsit telen fogalmazott meg agyában.

— Gondold meg csak, — mondá ez este feleségének, — mennyire meg kell magukat erőltetni a lovaknak, valahányszor indítanak. Más részről vedd figyelembe, uogy hasonló erő: kell alkalmaznunk a kocsit megállítására is. Egyszerűen arról van szó, hogy kitaláljunk valami módszert, mely a megálláshoz alkalmazott erőt beraktározza a következő indítás számára. Képzeld egy rugót, mely össze húzódik, amikor az én erőgyűjtő fékezőmet működésbe hozzák és a mely kiterjeszkedve, mozgásba hozza a kerekeket az indításkor, ha a kocsis egy emeltyüt megnyom.

És Hippolyte előszámlálta a nevezetes előnyöket, melyek az ő fékezőjének elfogadásából származnának: tetemes megtakarítás a lovakon, a kocsikon, melyek sokkal kevésbbé zökennének, sőt még a kövezeten is, Végre aztán hozzátette:

— És nem kellene néha öt perczig is a tarsaskocsi után szaladni, azért mert a kocsis sajnálja a lovat.

A társa-kocsikról Hippolyte több kiterjesztette tanulmányának tervét a vasuti vonatokra is és általában minden járműre, melynek mozgását idönként megszakítják.

Elhatározta, hogy kicsiben tesz kísérleteket. Vásárolt játék társas-kocsikat; apró kis hintókat, és parányi szekereket. Egész napját Neerillyben levő kis házában padlásán töltötte melyet műhelyének nevezett el, és megható látvány volt az a szelid öreg ember, a mint nagy komolyan megfeszített figyelemmel és vigyázattal szedte szét és állította ismét össze a játékok kerekeit, miközben nagyokat fújva, zajosan vett lélegzetet mintha rendkívüli erőt

fejtene ki, amikor mindössze egy akkora tengelyt tartott a hüvelyk és mutató uja között mint egy kötőtű.

— Folyt köv. —

Szerkesztői üzenetek.

K. A. Helyben. Novellája igazításra szorul. azért kért k fel a személyes találkozásra.

Balambér. Kinek virág kell, nem hord rózsabeket... stb. Humorosát kívántunk s ön Klasztikus alkotott. Hozzá hasonlót a Hazafi Verai János kiadványán kívül nem találunk a harmincezer ember által kezelt magyar irodalomban.

Clarissa. Nagyságod éppen úgy csinál, mint a csucsai négy oláh paraszt, a kik puskával a kezökben hét napig nem mertek lejönni a fáról egy döglött vadászno miatt.

Nyílt-tér.

A központi tejszarnok ellenségei azon aljas ragalmakat terjesztettek, hogy a **Macsi** uradalom tehenészetében ragados betegség ütött ki; daczára, hogy az uradalom állandóan állatorvosi felügyelet alatt áll, kötelességemnek tartottam az **állami és hatósági** állatorvos urakkal a tehenészetet megvizsgáltatni, kik a következő bizonyítványt állították ki:

Bizonyítvány.

Alulírottak ezennel a legalaposabb személyes megvizsgálásunk folytán bizonyítjuk, hogy Ö. v. Steinfeld Mihályné urnó macsi gazdaságában levő 100 darabból álló tehenészetében semmi néven nevezendő káros betegség egyáltalában nem létezik. Ebből kifolyólag a fejős tehenektől nyert tej s az árusításra fordított termék betegségektől teljesen ment, tiszta, egészséges s közfogyasztásra teljesen alkalmas s így fertőző betegségeket sem okozhat.

Kelt Macsi uradalomban, 1898. február hó 11-én.

Faragó Miklós, ker. állami állatorvos.
Szathmári János, hatósági állatorvos.
Tisztelettel kérem t. vevőimé, kegyeskedjenek ezt tudomásul venni és további bizalmukkal kitüntetni.
Tisztelettel
Karczag Gyula.

Leltározás alkalmából az alant jegyzet árukat tetemesen leszállított áron árulom ki.

Ugymint:

- 500 dr. asztali készletek. Fayansból és porcellánból.
- 200 dr. thea, kávé, fekete kávé készletek. Fayans és porcellánból.
- 100 dr. mosdó készletek porcellán-, Fayans- és zománcból.
- 200 dr. álló- és függő lámpák villany-égőkkel.
- Zománcozott főző edények, fazekak.
- Evő eszközök fa, esont- és nickel nyéllal.
- Dísz asztalok, oszlopok.
- Eczet- és olajtartók. — Pálinka készletek.

Üvegkészletek minden kivitelben.

MENYASSZONYI KELENGYÉK

bevásárlásánál százalékot engedményezek. — Vidékre e omagolást nem számítok uton történhető károkat megtéríték.

Ifj. PÁJER JÓZSEF

Debreczen, főpiacz.

MENYASSZONYRUHA-SELYEM 65 krtól

14 frt 65 krig méterenként — saját gyáraimból —

valamint fekete, fehér és színes Heeneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos, kockázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szín s arnyalatban stb.)

Ruhák s blousokra a gyárból! Privát fogyasztóknak postabér-, vámmentesen s házhoz szállítva.

Minták postafordultával.

Svájczba kétszeres levélbélyeg ragasztandó. Magyar levelezés.

Henneberg G. selyemgyarai, Zürichben,

(cs. 66 kir. udvari szállító)

Hirdetés.

A kösüszögben levő 120 cat. hold szántó és 2 kat. hold kaszálóföld tanya-birtokom, a rajta levő őszi buzavetéssel együtt haszonbérbe kiadó.

Osvárh Ferencz
ügyvéd.

Hirdetés.

A halapi telek közül levágott akác szegély fákból kikerült 123 csomó 1/4-ed öles hosszú akácfa, 81 m. öl akác hasább, 52 1/4 m. öl galy tüzifa, és 11 1/2 m. öl gömbölyű nyárfa, — továbbá a vízlecsapoló árkok kiépítése alkalmával levágott és 1/4-ed öles csomókba rakott hosszufák f. évi február hó 17—18, és 19-ik napján mindenkor d. e. 9 órakor kezdetét veendő árverésen a helyszínen elfognak adatni.

Miről az érdekeltek azon figyelmeztetéssel értesítettek, hogy a megszámozott farakások sorszám szerint, és egyenként lesznek árverelve.

Az árverésen megvett fa 10 napig az erdőhivatal, — ezentul — de legkésőbb az árverés után 15 napig az illető vevő veszélyére a helyszínen hagyható.

Gyülekezés a halapi telken.

Debreczen, 1898. évi febr. hó 10.

Török
erdőmester.

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
DEBRECZEN, főpiacz, a főpostával szemben
mindenfőle

Kockázott, egyvonalas és sima

levélpapírok:

a következő olcsó árszámítás mellett kaphatók:

	1000 pld.
könnyű levélpapír czégyenyomással 1/2 ives	3 fct — kr
erősebb " " " " " " " " " " " "	3 " 50 "
erős linom " " " " " " " " " " " "	4 " 50 "
erős oktáv " " " " " " " " " " " "	4 " 50 "
merített " " " " " " " " " " " "	5 " 50 "
merített erős levélpapír " " " " " " " " " " " "	6 " — "
könnyű sima fehér levélpapír czégyenyomással 1/2 ives	4 " — "
erősebb sima fehér levélpapír czégyenyomással fél ives	4 " 50 "
erős sima fehér levélpapír czégyenyomással fél ives	5 " — "
igen erős sima fehér levélpapír czégyenyomással fél ives	5 " 50 "

Kérleveleket, számlákat és minden egyéb kereskedelmi és magán nyomtatványokat hasonló olcsó árak mellett szállítunk.

Raktáron nem lévő nyomtatványokat hasonló olcsó árban készítünk el.

Ügyvédi, bírósági és végrehajtói NYOMTATVÁNYOK

következő olcsó árszámítás mellett kaphatók:

100 iv Árverési jegyzőkönyv	70 kr
100 " 20 pld Árverési hirdetmény	70 "
100 " 200 " Rendelvény	70 "
100 " Biztosítási végrehajtási jegyzőkönyv	70 "
100 " Kielégítési végrehajtási jegyzőkönyv	70 "
100 " 200 pld Nem szorgalmazás	70 "
100 " 400 " Kézhesitési iv	70 "
100 " 200 " Igény felhívás	70 "
100 " Végrehajtási jegyzőkönyv	70 "
100 " 200 pld Értesítvény haszonbérletről	70 "
100 " 200 " Értesítvény	70 "

Egyébb nyomtatványokat hasonló olcsó árakban készítünk el.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy
czipő raktárunkat
a mai kor igényeinek megfelelőleg tetemesen megnagyobbítottuk és azt
olcsóbban, mint bárhol rendelkezésére bocsájtjuk. Mivel pedig a
férfi divat és más czikkekkal
[a czipők kiadós árusítása folytán] **fölhagyunk**
az alanti árukat **e hó végéig** minden elfogadható
áron eladjuk.

Tisztelettel **Grünbaum és Schvarz**

Főter, a megyeházzal szemben.

Férfi és női fehérműek, gallérok, kézelők, harisnyák,
divatos férfi és fiu kalapok, nyakkendők, esőernyők, pénz-
tárczák stb. **minden elfogadható áron.**

Homoki szőlőtelepítőknek igen fontos.

A czég 16 év óta áll fenn s most már az országon kívül is elterjedt a híre, amennyiben ma már sok nemes és vadoncz esemetét szállít Horvát-Szlavonország, Bosznia, Cseh, Morvaország, Galiczia, Bukovina, Stájerország, Alsó- és Felső-Ausztria, valamint Szerbia, Bulgária, Románia és Németország részére. Nemestállománya ezuttal 700,000 drb; vadonczállománya 10 millió. A czég évenként 4500—5000 rendelőknek küld szállítványokat. A gyümölcsfaiskola teljesen komoktalajon létesül s így a homoki szőlőtelepítőknek kincses háza azért, mert a főként a mint tudva van a homoktalajból kikerült fa a homokföldben éppen úgy, mint az agyagon, köveces talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes), fekvésnél mindig biztosan ered meg és fejlődik, mint az, mely a gyagos iszaplerakodású vagy tulságosan kövérített talajban állítatik elő. A gyümölcsfajok boldogult Bereczki Máté mezőkövesházai hírneves telepéről való. Ugy magasderékű, valamint törpe esemeték megrendelhetők körte, alma, szilva, őszi barack, kajszin-barack, cseresznye, meggy, lasponya, birs, dió és eperből. Az 1—2—3—4 éves, gazdag gyökerű, fajhiteles, igen szép esemeték darabja, azok erőssége szerint 15 krtól 40 krig. A 4—5 éves igen erős koronás sorfák darabja 45—50 kr. Nagyban vételnél az árak külön megállapodás tárgyát képezik. Fentírt gyümölcsfajokból tábla-ültetés folytán 1—2—3—4 éves selejtezett minőségű esemeték is kaphatók, erősség szerint 2—5—7—10—15 krtól, melyek gazdag gyökerzetükkel fogva főként a szegény talajtelepítésekhez olcsóságuk folytán is ajánlatosak. Fenti minőségű esemeték vadonczai is bármily számban és erősségekben, megrendelhetők a fentírt czégnél. A gazdag gyökerzetű vadonczok 1000, azok erőssége szerint 5 fct 85 krtól 19 fctig terjed. Nagyobb vételnél 5—10—15% engedmény. — Levélzem:

Unghváry László gyümölcsfa-iskolája **Czepléden.**

Tessék árjegyzéket kérni !!